

PÉK ÉVA

TÖRETLEN HITTEL

„Tisztelt a múltat, hogy élhesd a jelent, és munkáldkj a jövőn.” (Széchenyi István)

A fenti Széchenyi-idézet minden korban aktuális, mert a múltunk, történelmünk, irodalmunk, kultúránk ismerete nélkül nehezen boldogulnánk a jelenben, és a jövőnk is bizonytalan lenne. Olyanok lennénk, mint a vakvágányra terelt vonatok, egy darabig még haladnánk, élnénk a múltból, az emlékekből, aztán megállnánk, mert a vágány véget ért. Hogy ez ne következessen be az életünkben, csupán rajtunk, felvidéki magyarokon múlik. Mert megvannak azok a magyar intézményeink, iskoláink, kulturális szövetségünk – a Csemadok és számtalan lehetőség –, mellyel élnie kell, kellenie minden szlovákiai magyarnak, s akkor a vonatunk is sebesen haladna a kitűzött cél felé.

Minden az iskolaválasztással kezdődik. Magyar gyerek magyar iskolába járjon, az anyanyelvén tanuljon olyan intézményekben, ahol magyar nyelvet, magyar kultúrát tanítanak, ahol a gyermek mindent az anyanyelvén, magyarul sajátít el. Ha a biztos alap megvan, utána már következhet az építkezés: a képességfejlesztés, a tudás lehető legmagasabb szintű átadása. Ez a pedagógusok feladata, a mindenkori magyar tanítóké. Mellettük álljon ott a magyar szülő a magyar gyermekével, hogy kölcsönösen erősítsék, segítsék egymást, higgyenek, bízzanak egymásban, s akkor a „mesterhármás” így, együtt biztosan eredményes lesz.

Minden lehetőséget, alkalmat meg kell ragadni, különféle kulturális, közösségi rendezvényekre, találkozókra, versenyekre el kell menni, ahol „magyar kultúrát osztanak” önzetlen önkéntesek, mert mindig, mindenhol tanulunk, tapasztalunk, hazaviszünk valamit. Panaszra nincs okunk, kulturális rendezvényekből van bőven, Pozsonytól egészen Királyhelmecig. Szereplők százai számos helyi, regionális és országos rendezvényen énekelnek, táncolnak, muzsikálnak, szavalnak, emlékeznek híres szülőteikre. S amit a mindenkori szervezők tesznek, az már nem egyszerűen munkahelyi feladat, hanem kulturális „misszió”. Hisz egész életünk tanulás, mely valahol még az anyaméhben kezdődik, és a sírig tart. Ezért nem tétlenkedni, cselekedni kell, de még ma, mert holnap már talán késő lesz.

Érdekes nép, nemzet a magyar – nagyon tudunk ünnepelni, örülni, sírva vigadni és vigadva sírni. Temetni, koszorúzni, gyászolni, emlékezni, múltat idézni, Himnuszt énekelni átszellemülten, őszintén, vagy csak magunkban mormolva a szöveget, mint a Miatyánkot. Vagy még mindig félünk színt vallani, s nem merünk őszintén, szívből örülni, emelt fővel járni, kokárdát a mellünkre tűzni az arra méltó nemzeti ünnepeink alkalmából? Nem magyarkodásból, egyszerűen csak a lelkünk örömére, hovatartozásunk jelzésére.

Talán még a génjeinkben hordozzuk ezeréves múltunkat, a sok megaláztatást, meghurcoltatást – a tatárt, a törököt, 1848-at, október 6-ot, Trianont, a Don-kanyart, Gulagot, a kitelepítést, a deportálást, a magyar iskolák bezárását, édes anyanyelvünk gúzsbakötését, a jelenleg is érvényben lévő nyelvtörvényt. Ez lehet az oka annak, hogy még mindig a helyes, megfelelő utat keressük, s az elindulás, a baráti kézfogás várat magára. Pedig már ideje volna elindulni a cél felé, kéz a kézben, tiszta, őszinte magyar szívvel egy közös ügy érdekében. Félretéve az önös érdekeket, hogy az a „vonat” a kitűzött cél felé

tetlen, és nem is találunk egyértelműen elfogadható választ arra sem, hogy a viszonylag nagy diáklétszámú, teljesen szervezett alapiskolák mindössze egy vagy jobb esetben két példányt igényelnek lapunkból, és inkább vállalják a sokkal költségesebb fénymásolást, hogy a Katedra-versenyekbe bekapcsolódó pedagógusokhoz és diákokhoz eljuthassanak a verseny feladatai... Sajnos az óvodáinkban és a középiskoláinkban is ugyanez a helyzet. Éppen ezért külön megbecsülést és köszönetet érdemel a kassai Márai Sándor Alapiskola és Gimnázium, az érsekújvári Czuczor Gergely Alapiskola, a Komáromi Eötvös Utcai Alapiskola, és a Nyárasdon, valamint a Felsőszeliben működő alapiskola, ugyanis csak ebben az öt iskolában döntött úgy az igazgatóság és a pedagógusközösség, hogy az esetleges anyagi problémák ellenére is 6-7 példányt igényelnek lapunkból. Tudjuk, hogy az anyagiak milyen fontos szerepet játszanak az életünkben, de ez talán mégsem lehet elfogadható magyarázat arra, hogy a felvidéki magyar tanítási nyelvű óvodákban, alap- és középiskolákban tanító több ezer magyar pedagógus közül mindössze néhány száz tartja fontosnak, hogy postaládájában minden hónapban ott legyen az egyetlen magyar pedagógiai szakfolyóirat, a Katedra...

Gondolkozzunk el ezen, kedves kollégák... Ugye, ezek után talán le sem kell írnom, mit is kívánhatok, mit is kívánjak a felvidéki magyar pedagógus számára viszonylag nagy erőfeszítéssel biztosított, jubiláló Katedránknak...

robojon – de a megállókat nekünk kell megjelölnünk, nagyon megfontoltan és okosan.

Sajnos, egyre fogyunk, kevesebben vagyunk. Ha az okát keresem, kutatom, óhatatlanul is Tompa Mihály sorai jutnak az eszembe – „mint oldott kéve, széthull nemzetünk”. Végre már megkéne erősen és közösen kötni azokat a „kévéket”, hisz az aratás már megtörtént. A szülőföldünkön termett tiszta búzából olyan mindennapi szent kenyeret sütni, hogy aki abból eszik, tudni fogja, hová, kihez tartozik. Érzni majd benne a termőföld illatát, látja a végtelen pipacsokkal teli gabonatengert, átérzi a mindennapi kenyérért kifejtett kemény munkát, s meglátja mögötte a munkásembert is. Hisz mindennek ára van, és mindenkinek dolga, feladata van ebben a világban, mert valamiért megszülettünk, valamiért éppen ide – és magyaroknak születtünk...

Ha szép volt a tegnap és szép a ma, tegyük azért, hogy a holnap, a jövőnk még szebb legyen. Ami elég volt, holnap talán már kevés lesz. Az életünk felgyorsult, rugalmasabbnak, napra készen kell lennünk, aki megáll, az lemarad, mert naponta mindig új kihívások, feladatok várnak ránk.

A tavalyi év nemcsak kulturális rendezvényekben volt gazdag, hanem jeles magyarjaink kerek jubileumára is emlékeztünk, többek közt Kodály Zoltánra, Ady Endrére, Illyés Gyulára, József Attilára, Szent László királyunkra. Voltak azonban szomorú évfordulóink is: 2017-ben a felvidéki magyarok Csehországba történő deportálásának és Magyarországra telepítésének, a lakosságcsereének a 70. évfordulójáról is megemlékeztünk. A kitelepítetteket és családtagjaikat nagyon sok településre hazahívta a harangszó, a templom és a temető. Hazavárták őket az itthon maradottak. Végre, 70 év után mertük vállalni, őszintén kimondani az akkor történeteket, a kitelepítettek nevét emlékoszlopra, kőbe vésní, hogy ne felejtünk, s legyen egy hely, jelképes „sírkerezt”, ahol elmondhatunk egy imát azokért a szeretteinkért, akiknek sajnos nem adatott meg, hogy a szülőföldjükben nyughassanak.

A 2018-as év Mátyás király emlékére lesz; az igazságosé, aki 575 évvel ezelőtt, 1443-ban született Kolozsvárott, és 560 évvel ezelőtt koronázták királlyá. A dicsőségén nem fogtak az évszázadok, nevét még ma is minden magyar ismeri. A kettős évforduló jó alkalom lesz arra,

hogy iskoláinkban, kulturális rendezvényeken megemlékezzünk róla, felidézük életét, nemes cselekedeteit, fényes győzelmeit, emberi és királyi nagyságát; felelevenítsük azt a nemes lelket, aki nyitott volt a kultúra és a humanista szellemiség iránt, aki nagyon bölcs, tapasztalt uralkodó volt. Mátyás király az egyszerű népben meglátta, megtalálta a nagyszerűt. S azzal, hogy időként álruhába öltözött, s elvegyült a jobbággyai között, saját bőrén is megtapasztalhatta a valóságot, mégpedig azt, milyen a szegény nép sorsa, élete. Így tudott igazságosan igazságot szolgáltatni, és igazságos király maradni. „Amíg magyar ember él a földön, addig Mátyás nevéhez mindig hozzá fogja tenni: Mátyás, az igazságos.” Élete, cselekedetei évszázadok múltával is példaképpül szolgálnak mindnyájunknak.

Minden Kollégámnak őszintén kívánom, hogy továbbra is szorgalmasan tegyék a dolgukat! Cselekedjen, dolgozzon ki-kí a maga „örhelyén” becsülettel, tisztességgel, emberséggel és „töretlen hittel”, követve nagy elődeink példáját. Bízunk önmagunkban, egymásban, anyanyelvünkben, iskoláinkban, pedagógusainkban, fiataljainkban, tanuljunk bölcs elődeinktől, s akkor bízhatunk a jövőnkben is.

